

UBBFSEGA
Universitatea Babeș-Bolyai | Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor

PROFESIA CONTABILĂ ȘI FENOMENUL TRANSFORMĂRII SALE DIGITALE

- REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT -

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:

Prof. univ. dr. Adriana TIRON - TUDOR

DOCTORAND:

Adelina - Nicoleta DONȚU

CLUJ - NAPOCA

2025

Cuprins

Abrevieri	4
Lista tabelelor și figurilor	5
Motivația cercetării	7
I. ECOSISTEMUL CONTABIL AL TEHNOLOGIILOR DIGITALE	10
1.1. Introducere	10
1.2. Metodologie	11
1.3. Evoluția Tehnologiilor Digitale în Cercetarea Contabilă	16
1.4. Analiza Structurată a Tehnologiilor Digitale în Contabilitate	21
1.5. Tehnologii Digitale - Impact asupra Profesiei Contabile	24
1.6. Implicațiile Tehnologiilor Digitale pentru Profesia Contabilă	33
1.7. Rezumatul și Concluziile Capitolului Unu	37
II. EVALUAREA NIVELURILOR DE COMPETENȚĂ DIGITALĂ ÎN CONTABILITATE	39
2.1. NIVELURILE DE COMPETENȚĂ DIGITALĂ ALE IMM-URILOR DE CONTABILITATE	39
2.1.1. Introducere	39
2.1.2. Explorarea Transformării Digitale a IMM-urilor	41
2.1.3. Cadrul Teoretic	47
2.1.4. Designul Cercetării	50
2.1.5. Rezultate Descriptive	57
2.1.6. Predictorii și Detractorii Digitalizării în IMM-urile de Contabilitate	60
2.1.7. Perspective asupra Nivelurilor de Competență Digitală în cadrul Secțiunilor DCMM	71
2.1.8. De la nivel Local la nivel Global: Alinierea Rezultatelor cu Cercetările Internaționale	80
2.1.9. Discuții despre Categoriile de Adoptatori aferente IMM-urilor de Contabilitate	81
2.1.10. Concluzii	85
2.2. NIVELURILE DE COMPETENȚĂ DIGITALĂ ALE STUDENȚILOR LA CONTABILITATE	87
2.2.1. Introducere	87
2.2.2. Metodologie	89
2.2.3. Rezultate Descriptive ale Modelului de Competență Digitală al Studenților la Contabilitate	98
2.2.4. Perspective asupra Nivelurilor de Competență Digitală în cadrul Secțiunilor DigComp	105
2.2.5. Alinierea Rezultatelor Locale cu Tendințele Internaționale	115
2.2.6. Discuții despre Categoriile de Adoptatori aferente Studenților la Contabilitate	117
2.2.7. Concluzii	120
2.3. Rezumatul și Concluziile Capitolului Doi	123
III. PERCEPȚIA PROFESIONIȘTILOR CONTABILI ȘI A STUDENȚILOR LA CONTABILITATE DESPRE TRANSFORMAREA DIGITALĂ A DOMENIULUI	125
3.1. Introducere	125
3.2. Constatări din Literatură: Perspective Contabile asupra Transformării Digitale	127
3.3. Cadrul Teoretic	131
3.4. Designul Cercetării	137
3.5. PERCEPȚIA PROFESIONIȘTILOR CONTABILI	139
3.5.1. Metodologia Interviuurilor	139
3.5.2. Analiza Sentimentelor Profesioniștilor Contabili Intervievați	150
3.5.3. Constatări Calitative și Interpretarea Interviuurilor	157
3.5.4. Factori care Influențează Transformarea Digitală	173
3.5.5. Concluzii	198
3.6. PERCEPȚIA STUDENȚILOR LA CONTABILITATE	202
3.6.1. Metodologia Focus Grupurilor și a Chestionarului	202
3.6.2. Analiza Eșantionului Studenților la Contabilitate	208
3.6.3. Constatări Calitative ale Focus Grupurilor și ale Chestionarului	210
3.6.4. Factori care Influențează Transformarea Digitală	229
3.6.5. Concluzii	244
3.7. Rezumatul și Concluziile Capitolului Trei	246
CONCLUZIILE FINALE ALE TEZEI	248
REFLECȚIILE AUTORULUI	255
BIBLIOGRAFIE	257
ANEXE	280

Abstract

Teza de doctorat intitulată: „Profesia contabilă și fenomenul transformării sale digitale” explorează transformarea digitală a profesiei contabile, focusându-se pe înțelegerea modului în care tehnologiile emergente, precum: Inteligența Artificială (IA), Blockchain, Big Data, Cloud Computing și Securitatea Cibernetică, remodelează practicile și competențele tradiționale. Ancorată în contextul Industriei 4.0, această cercetare evidențiază atât oportunități, cât și provocări, legate de creșterea eficienței, îmbunătățirea procesului decizional și rolul în schimbare al contabililor. Din punct de vedere metodologic, teza integrează o revizuire structurată a literaturii (SLR) pentru a investiga evoluția cercetării pe tema de interes, chestionare empirice pentru a evalua nivelurile actuale de maturitate a competențelor digitale ale practicilor contabile mici și mijlocii (IMM-uri de contabilitate) și ale studenților la contabilitate, precum și interviuri calitative, focus grupuri și un chestionar pentru a descoperi percepția profesioniștilor contabili și a studenților asupra transformării digitale a domeniului.

Rezultatele arată că, deși instrumentele digitale oferă beneficii semnificative, inclusiv automatizare și o analiză îmbunătățită a datelor, acestea prezintă și provocări etice și operaționale, precum dependența excesivă de tehnologie, preocupări legate de confidențialitate și probleme de accesibilitate financiară. Prin evaluarea nivelurilor de maturitate digitală și examinarea percepțiilor, această teză oferă o perspectivă cuprinzătoare asupra capacității de adaptare a profesiei în fața procesului rapid de digitalizare. Rezultatele subliniază necesitatea ca instituțiile academice să alinieze programele educaționale cu cerințele digitale ale industriei, asigurând astfel că viitorii contabili sunt echipați cu abilități tehnice și analitice esențiale.

Teza se încheie prin oferirea de recomandări pentru a ajuta domeniul contabil să navigheze transformarea digitală în desfășurare, sugerând că adaptarea de succes necesită echilibrarea progreselor tehnologice cu considerații etice și standarde profesionale solide. Această lucrare contribuie nu doar la literatura academică, ci servește și ca un ghid practic pentru profesioniști, educatori și organisme de decizie care doresc să faciliteze digitalizarea profesiei contabile.

Cuvinte cheie: *profesia contabilă; transformare digitală; competență digital; acceptarea tehnologiei; tehnologii emergente.*

1. Contextul și Importanța Cercetării

Adoptarea rapidă a tehnologiilor digitale transformă numeroase domenii profesionale, iar domeniul contabil nu face excepție. Într-o eră definită de Industria 4.0, în care progresele tehnologice estompează granițele dintre domeniile digitale și fizice, profesia contabilă se confruntă cu noi provocări și oportunități. Tehnologiile emergente, precum Inteligența Artificială (IA), Blockchain, Analiza Big Data, Cloud Computing și Securitatea Cibernetică, au devenit parte integrantă a proceselor de afaceri, promițând eficiență sporită, precizie și capacități strategice îmbunătățite. Această transformare depășește îmbunătățirile operaționale, deoarece necesită o schimbare de paradigmă în rolurile, responsabilitățile și competențele necesare profesioniștilor contabili.

Sarcinile contabile, caracterizate istoric prin procese manuale și calcule repetitive, sunt din ce în ce mai automatizate, permițând profesioniștilor să se concentreze pe activități de ordin superior, precum luarea deciziilor strategice și analiza financiară. Totuși, această schimbare aduce riscuri și complexități potențiale. Dependența de instrumentele digitale ridică probleme etice, riscuri de încălcare a securității datelor și provocări în asigurarea integrității datelor. În consecință, profesia contabilă trebuie să se adapteze nu doar pentru a valorifica eficient aceste progrese, ci și pentru a aborda riscurile inerente și a menține standardele etice.

Deși s-au făcut progrese semnificative în cercetarea tehnologiilor digitale individuale, literatura existentă privind impactul cuprinzător al transformării digitale asupra profesiei contabile rămâne fragmentată. Majoritatea studiilor tind să se concentreze pe tehnologii specifice (cum ar fi IA sau Blockchain) în contexte izolate, mai degrabă decât să examineze interdependențele și influența colectivă a acestor tehnologii asupra practicilor și profesioniștilor contabili. În plus, un număr limitat de cercetări explorează percepțiile atât ale contabililor actuali, cât și ale celor viitori (studenții de astăzi), în ceea ce privește competențele și pregătirea necesare pentru a prospera într-un mediu digitalizat.

Comunitatea academică a identificat necesitatea de a evalua nu doar adoptarea tehnologică, ci și nivelurile de competență digitală în rândul profesioniștilor contabili și al studenților. Acest lucru este deosebit de relevant pentru Practicile Contabile Mici și Mijlocii (IMM-uri de contabilitate), care pot fi lipsite de resursele firmelor mai mari pentru a integra instrumente digitale avansate și a oferi formare relevantă. Mai mult, deși cadrele precum Modelul de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM) și DigComp 2.2 oferă perspective asupra competențelor digitale, acestea nu au fost încă aplicate sistematic în domeniul contabil pentru a evalua pregătirea pentru transformarea digitală la nivel practic și educațional.

Prin urmare, această cercetare abordează golul existent, oferind o analiză holistică a competențelor digitale și a percepțiilor în cadrul domeniului contabil, informată atât de date empirice, cât și de perspective calitative. Prin examinarea opiniilor practicienilor și studenților, teza oferă o perspectivă multidimensională asupra modului în care profesia contabilă poate acoperi lacunele actuale de competență și se poate adapta unui peisaj tehnologic în continuă schimbare. Această cercetare își propune să umple acest gol prin integrarea evaluărilor structurate și a constatărilor empirice pentru a ghida inițiativele viitoare de reformă educațională, standarde profesionale și politici în domeniul contabilității.

2. Obiectivele și Întrebările de Cercetare

Scopul general al acestei cercetări este de a examina transformarea digitală a profesiei contabile prin evaluarea dimensiunilor istorice, practice și perceptuale ale integrării tehnologiilor digitale. Pentru a aborda aceste aspecte, cercetarea este structurată în jurul a trei obiective principale: în primul rând, evaluarea evoluției și a focusului în cercetarea contabilă asupra tehnologiilor digitale, prin analiza traiectoriei acestor tehnologii de-a lungul timpului și examinarea modului în care tehnologii precum: Cloud Computing, Blockchain, Inteligența Artificială, Big Data și Securitatea Cibernetică, au remodelat practicile, rolurile și responsabilitățile contabile.

De asemenea, evaluarea nivelurilor de competență digitală în rândul Practicilor Contabile Mici și Mijlocii (IMM-uri de contabilitate) și al studenților la contabilitate, analizând pregătirea lor pentru integrarea tehnologică. În cele din urmă, explorarea percepțiilor asupra transformării digitale, investigând opiniile profesioniștilor contabili și ale studenților privind impactul acestor schimbări tehnologice asupra domeniului, identificând atât provocările, cât și oportunitățile de adaptare. Pentru a atinge aceste obiective, teza este ghidată de întrebări specifice de cercetare aferente fiecărui capitol, după cum sunt prezentate mai jos:

Capitolul I: Ecosistemul Tehnologiilor Digitale în Contabilitate

- **Cum evoluează cercetarea privind explorarea tehnologiilor digitale în contabilitate?** Această întrebare își propune să ofere constatări asupra dezvoltării cronologice a cercetării în acest domeniu și să evidențieze modul în care studiile anterioare au conturat statusul actual.
- **Care sunt principalele aspecte de interes și critici legate de impactul tehnologiilor digitale în literatura contabilă?** Această întrebare conduce către realizarea unei evaluări critice a corpului de cercetare existent, utilizând un cadru analitic structurat pentru a identifica punctele forte, slăbiciunile și lacunele.

- **În ce mod influențează tehnologiile digitale emergente, fie individual, fie ca parte a unui ecosistem, activitatea contabililor?** Această întrebare explorează implicațiile transformării digitale pentru reglementatorii contabili, activitatea practică și profesioniști, oferind totodată direcții pentru agendele viitoare de cercetare.

Capitolul II: Evaluarea Nivelurilor de Competență Digitală în Contabilitate

- **Care este nivelul actual de competență digitală în rândul IMM-urilor de contabilitate?** Această întrebare evaluează nivelul de maturitate digitală al Practicilor Contabile Mici și Mijlocii și pregătirea acestora pentru a adopta și integra instrumentele digitale, concentrându-se pe punctele lor forte și pe domeniile în care ar putea fi necesare resurse suplimentare.
- **Care este nivelul de competență digitală deținut în prezent de studenții la contabilitate?** Această întrebare examinează pregătirea studenților pentru a face față cerințelor digitale ale profesiei contabile, cu scopul de a evalua alinierea între formarea academică și cerințele industriei.

Capitolul III: Percepția Profesioniștilor Contabili și a Studenților la Contabilitate asupra Transformării Digitale a Domeniului

- **Cum percep profesioniștii contabili și studenții transformarea digitală a domeniului?** Această întrebare investighează atitudinile și percepțiile legate de transformarea digitală, identificând atât opiniile pozitive, cât și potențialele bariere în adoptarea tehnologiei în cadrul profesiei contabile.

3. Cadrul Teoretic

Adaptarea profesiei contabile la tehnologiile digitale este influențată de teme emergente precum automatizarea, securitatea datelor, raportarea în timp real și dezvoltarea competențelor digitale. Aceste teme subliniază trecerea de la sarcini contabile manuale și tranzacționale la procese complexe, bazate pe date, facilitate de tehnologii precum Inteligența Artificială (IA), Blockchain, Analiza Big Data, Cloud Computing și Securitatea Cibernetică. Această tranziție digitală necesită un cadru teoretic solid pentru a aborda factorii care influențează adoptarea tehnologiei, pregătirea digitală a profesioniștilor și studenților, și dezvoltarea continuă a competențelor aliniate cu progresele tehnologice. Pentru a examina dinamica transformării digitale în contabilitate, această cercetare se bazează în principal pe două teorii-cheie: Modelul de Acceptare a Tehnologiei 2 (TAM2) și Teoria Difuziei Inovației (DOI). Fiecare teorie susține aspecte specifice ale cercetării, Teoria DOI fiind bază și îndrumare pentru Capitolul II iar TAM2 pentru Capitolul III.

Teoria Difuziei Inovației (DOI), dezvoltată de Rogers (1962), servește ca un cadru esențial pentru elucidarea procesului de adoptare a tehnologiilor digitale de către IMM-urile contabile și studenții la contabilitate. Teoria DOI clasifică adoptatorii în cinci categorii (Inovatori, Adoptatori Timpurii, Majoritate Timpurie, Majoritate Tardivă și Reticenți), fiecare ilustrând un model de comportament unic în adoptare. Aplicarea teoriei DOI în Capitolul II a implicat evaluarea maturității digitale prin alinierea scorurilor de competență digitală cu distribuția ideală a lui Rogers, urmată de ajustări pentru a reflecta realitățile practice observate în eșantion. Această abordare a ajutat nu doar la determinarea distribuției adoptării tehnologice în cadrul IMM-urilor contabile, ci și la evidențierea variației pregătirii între diferitele categorii de adoptatori. Factori precum dimensiunea organizației, leadershipul și disponibilitatea resurselor au fost esențiali în influențarea ratelor de adoptare, consolidând accentul teoriei pe factorii interni și externi ai difuziei tehnologiei. Cadrul DOI a fost utilizat și pentru a compara nivelurile de competență digitală între IMM-urile contabile și studenți, oferind perspective asupra alinierii sau divergenței acestor grupuri în pregătirea lor pentru adoptare. Această analiză comparativă subliniază importanța inițiativelor educaționale și strategice pentru a acoperi lacunele de competență digitală și a promova un progres coerent în profesia contabilă.

Modelul de Acceptare a Tehnologiei 2 (TAM2), dezvoltat de Venkatesh și Davis (2000), este fundamental pentru înțelegerea acceptării tehnologiei în rândul profesioniștilor și studenților la contabilitate. TAM2 extinde modelul original de acceptare a tehnologiei prin includerea constructelor precum utilitatea percepută, ușurința percepută în utilizare, normele subiective și imaginea, factori care modelează motivația indivizilor de a adopta noi tehnologii. TAM2 este deosebit de relevant pentru examinarea competenței digitale a studenților și profesioniștilor contabili, deoarece arată cum percepțiile despre relevanță, ușurința de utilizare și influențele sociale determină acceptarea tehnologiei. În această cercetare, TAM2 oferă un cadru pentru analizarea modului în care studenții și profesioniștii contabili percep instrumentele digitale ca fiind esențiale pentru rolurile lor. De exemplu, normele subiective și imaginea în cadrul TAM2 ajută la explicarea modului în care percepțiile studenților sunt influențate de așteptările colegilor și ale mediului academic privind competența digitală. În plus, constructele precum relevanța pentru job și calitatea rezultatelor se aliniază îndeaproape cu abilitățile de care contabilii au nevoie într-o profesie digitalizată, unde instrumente precum IA și Blockchain îmbunătățesc procesarea datelor și precizia auditului. Perspectivele oferite de TAM2 permit cercetării să evalueze dimensiunile motivaționale și sociale ale adoptării digitale, esențiale pentru pregătirea viitorilor profesioniști contabili pentru un loc de muncă integrat tehnologic.

În plus față de TAM2 și DOI, acest studiu integrează două cadre axate pe competențe: Modelul de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM) și Cadrul DigComp 2.2. În timp ce TAM2 și DOI oferă perspective teoretice asupra acceptării și difuziei tehnologiei, aceste cadre oferă măsuri practice pentru evaluarea pregătirii și competenței digitale în rândul profesioniștilor și studenților contabili.

Modelul de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM), dezvoltat de Federația Europeană a Contabililor și Auditorilor pentru IMM-uri (EFAA), evaluează maturitatea digitală pe parcursul proceselor organizaționale. Modelul clasifică nivelurile de maturitate, de la conștientizare digitală de bază la integrarea avansată a instrumentelor digitale în practicile contabile. În acest studiu, DCMM este aplicat pentru a evalua competența digitală în cadrul IMM-urilor contabile, oferind perspective asupra pregătirii acestor practici pentru adoptarea tehnologiei. Având în vedere că IMM-urile se confruntă adesea cu constrângeri de resurse, cadrul DCMM ajută la identificarea domeniilor unde ar putea fi necesar sprijin suplimentar sau formare pentru a spori adoptarea digitală.

Pentru evaluarea competențelor digitale ale studenților la contabilitate, este utilizat cadrul **DigComp 2.2**. Acest model european cuprinzător de competențe digitale evaluează abilități în domenii precum procesarea informațiilor, comunicarea, crearea de conținut, siguranța și rezolvarea problemelor. Prin aplicarea DigComp 2.2 studenților la contabilitate, această cercetare evaluează pregătirea digitală într-un mod structurat, evidențiind lacunele din curriculum care ar putea afecta pregătirea studenților pentru profesia contabilă. Acest cadru sprijină analiza alfabetizării digitale a viitorilor profesioniști, subliniind competențele specifice necesare pentru a avea succes într-o industrie condusă de tehnologie.

Împreună, TAM2 și DOI oferă o fundație teoretică cuprinzătoare, abordând atât motivația individuală, cât și difuzia socială mai amplă în adoptarea tehnologiilor digitale. Cadrul DCMM și DigComp 2.2 oferă măsuri practice pentru evaluarea competenței digitale în rândul profesioniștilor, respectiv, al studenților. Acest cadru teoretic integrat permite o înțelegere multidimensională a transformării digitale în profesia contabilă, examinând adoptarea tehnologiei din perspective motivaționale, sociologice și axate pe competențe.

Această abordare nu doar că ghidează analiza datelor studiului, ci și poziționează cercetarea într-un discurs mai larg privind pregătirea profesiei contabile pentru viitoarele progrese tehnologice. Prin combinarea acestor teorii și cadre, această teză oferă o perspectivă solidă și holistică asupra călătoriei transformării digitale în contabilitate, identificând provocări, oportunități și perspective acționabile pentru profesioniștii actuali și viitori.

4. Metodologie

Această teză utilizează un design de cercetare mixt, combinând abordări cantitative și calitative pentru a oferi o analiză cuprinzătoare a transformării digitale în profesia contabilă. Această abordare complexă și diversificată include revizuirea structurată a literaturii (SLR), analiza sentimentelor, interviuri semi-structurate, focus grupuri și chestionare. Fiecare metodă contribuie cu perspective unice care, împreună, oferă o înțelegere solidă a nivelurilor de competență digitală, atitudinilor și pregătirii profesioniștilor contabili actuali și viitori. Cercetarea este organizată în trei etape principale, aliniate cu focusul fiecărui capitol. Capitolul 1 se concentrează pe o SLR pentru a stabili stadiul cercetării în domeniul tehnologiilor digitale în contabilitate. Capitolul 2 evaluează nivelurile de competență digitală prin chestionare și analiză de date cantitative, în timp ce Capitolul 3 explorează percepțiile asupra transformării digitale prin interviuri calitative, focus grupuri și chestionare. Această structură asigură luarea în considerare a factorilor de nivel macro și micro, abordând atât perspectivele teoretice, cât și aplicațiile practice.

Designul Cercetării

O Revizuire Structurată a Literaturii (SLR) formează baza Capitolului 1, oferind o privire de ansamblu asupra cercetărilor existente privind tehnologiile digitale în contabilitate. Metodologia SLR, inspirată de Massaro et al. (2016), implică colectarea, clasificarea și analiza sistematică a studiilor pentru a cartografia traiectoria și domeniile de interes ale cercetării în tehnologiile digitale. Urmând protocolul SLR, această revizuire identifică teme-cheie și lacune, permițând studiului să se poziționeze în cadrul unui corp mai larg de lucrări academice. Protocolul de revizuire include criterii pentru selecția studiilor, evaluarea calității și clasificarea tematică, asigurând astfel că sunt incluse doar studii relevante și de înaltă calitate. Această metodă oferă o bază critică pentru înțelegerea evoluției istorice și a stadiului actual al cercetării privind transformarea digitală în contabilitate. Pentru a îmbogăți dimensiunea calitativă a studiului, **Analiza Sentimentelor** este aplicată în Capitolul 3. Analiza sentimentelor, utilizând Lexiconul Emoțiilor NRC și lexiconul BING, examinează tonurile emoționale din răspunsurile profesioniștilor contabili referitoare la transformarea digitală. Această abordare cuantifică expresiile subiective, identificând sentimente pozitive sau negative legate de tehnologii emergente precum IA și Blockchain. Prin analiza sentimentelor din transcrierile interviurilor, cercetarea obține o înțelegere mai profundă a modului în care acești profesioniști percep oportunitățile și provocările asociate transformării digitale. Analiza sentimentelor completează constatările tematice prin dezvăluirea valenței emoționale și a atitudinilor care pot influența adoptarea tehnologiei.

Metodologia Gioia, introdusă de Gioia, Corley și Hamilton (2013), este utilizată pentru a structura analiza tematică a datelor calitative colectate din interviurile cu profesioniști contabili și din focus grupurile plus chestionarele cu studenții la contabilitate. Această metodă permite cercetării să surprindă perspectivele nuanțate, trecând de la datele brute la concepte de ordin superior. Codurile de prim ordin reprezintă declarațiile participanților, care sunt apoi sintetizate în teme de ordin secundar pe baza tiparelor emergente. În cele din urmă, aceste teme sunt integrate în dimensiuni agregate care reflectă perspective mai largi asupra transformării digitale. În această teză, Metodologia Gioia ajută la clasificarea percepțiilor în teme precum „Factori Comportamentali”, „Factori Interni” și „Factori Externi”, oferind o înțelegere structurată și empirică a modului în care profesioniștii și studenții percep și interacționează cu tehnologiile digitale.

Metode de Colectare a Datelor

Interviurile semi-structurate cu profesioniști contabili constituie o componentă centrală a cercetării calitative din Capitolul 3. Aceste interviuri explorează experiențele directe ale profesioniștilor, opiniile despre competența digitală și percepțiile asupra beneficiilor și provocărilor aduse de tehnologii precum IA, Blockchain și Big Data. Formatul semi-structurat permite flexibilitatea participanților de a discuta atât experiențele pozitive, cât și pe cele negative, oferind perspective asupra motivațiilor, ezitărilor și așteptărilor legate de transformarea digitală. Interviurile sunt realizate cu profesioniști contabili care au diverse experiențe profesionale, asigurând o reprezentare echilibrată a opiniilor în cadrul domeniului contabil.

Focus grupurile cu studenți la contabilitate oferă o perspectivă complementară interviurilor, captând pregătirea și atitudinile studenților față de transformarea digitală. Cadrul de grup încurajează discuțiile deschise, permițând studenților să își exprime opiniile asupra competențelor digitale necesare în profesie și relevanța formării lor academice. Aceste focus grupuri relevă, de asemenea, modul în care studenții percep impactul instrumentelor digitale asupra rolurilor tradiționale din contabilitate, contribuind la înțelegerea modului în care viitorii profesioniști văd rolul tehnologiei în carierele lor. Desfășurate într-un format interactiv, focus grupurile permit o explorare colaborativă a alfabetizării digitale și a așteptărilor studenților.

Colectarea datelor cantitative se realizează prin **chestionare** distribuite atât contabililor practicanți din IMM-uri, cât și studenților la contabilitate. Pentru IMM-uri, chestionarul, bazat pe Modelul de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM), evaluează nivelurile de competență digitală și identifică domeniile în care ar putea fi necesare resurse suplimentare sau formare.

Pentru studenții la contabilitate, cadrul DigComp 2.2 servește drept bază pentru chestionar, evaluând competențele în alfabetizarea digitală, procesarea informațiilor, crearea de conținut și rezolvarea problemelor. Aceste chestionare oferă metrice cantitativi pentru a estima pregătirea digitală în rândul diferitelor grupuri demografice, oferind o bază pentru nivelurile de competență și o abordare structurată pentru evaluarea alfabetizării digitale.

Eșantioane și Participanți

Această teză încorporează un eșantion cuprinzător de IMM-uri de contabilitate, profesioniști și studenți, oferind o reprezentare echilibrată a practicanților actuali și viitori în termeni de pregătire și competență digitală.

În Capitolul 1, a fost realizată o revizuire sistematică a literaturii (SLR) pentru a stabili o înțelegere de bază a transformării digitale în profesia contabilă. Eșantionul final include **180 de articole științifice publicate între 2012 și 2023**, axate pe tehnologiile emergente care conduc digitalizarea domeniului contabil. Aceste articole, publicate în reviste științifice cu evaluare inter pares, explorează tehnologii precum Cloud Computing, Blockchain, IA, Big Data și Securitatea Cibernetică. Prin sintetizarea constatărilor din acest eșantion extins, capitolul urmărește traiectoria și impactul acestor tehnologii, evidențiind modul în care progresele digitale au remodelat practicile contabile, rolurile și responsabilitățile. Această revizuire oferă o perspectivă academică cuprinzătoare asupra forțelor care modelează evoluția profesiei.

Pentru Capitolul 2, care se concentrează pe evaluarea nivelurilor de competență digitală, eșantionul include **160 de respondenți** reprezentând Practici Contabile Mici și Mijlocii (IMM-uri de contabilitate). Această parte a cercetării urmărește să evalueze maturitatea digitală în cadrul IMM-urilor, având în vedere constrângerile unice de resurse pe care le întâmpină adesea în comparație cu firmele mari. Chestionarul destinat IMM-urilor de contabilitate a fost conceput pe baza Modelului de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM), permițând o evaluare structurată a competenței lor digitale la diferite niveluri de adoptare tehnologică. În plus, **161 de studenți la contabilitate** au participat la un chestionar separat inspirat de cadrul DigComp 2.2, care evaluează alfabetizarea digitală în competențe precum procesarea informațiilor, comunicarea și crearea de conținut. Acest sondaj axat pe studenți oferă informații despre pregătirea viitorilor profesioniști pentru a face față cerințelor digitale ale domeniului contabil.

Pentru Capitolul 3, care examinează percepțiile asupra transformării digitale în profesia contabilă, a fost utilizată o abordare mixtă a eșantionului. Au fost realizate **interviuri cu 10 profesioniști contabili** pentru a obține perspective calitative aprofundate asupra opiniilor lor privind adoptarea tehnologiilor digitale și impactul acestora asupra profesiei.

De asemenea, au fost organizate **patru focus grupuri** cu o medie de 20 de participanți (fiecare grup alcătuit din studenți la masterat în contabilitate și practicieni contabili), totalizând cel puțin **80 de participanți**. Un **chestionar separat, completat de 168 de respondenți**, a furnizat date cantitative despre percepțiile studenților la contabilitate asupra transformării digitale, contribuind în plus la analiza opiniilor privind rolul în schimbare al tehnologiei în contabilitate.

Acest eșantion diversificat oferă un spectru larg de perspective, de la IMM-urile care își evaluează nivelurile actuale de competență, la studenți și profesioniști care își exprimă percepțiile asupra transformării digitale. Această abordare metodologică asigură că rezultatele sunt atât cuprinzătoare, cât și relevante pentru diferite niveluri de experiență din cadrul profesiei contabile.

5. Rezultate Principale

Această secțiune sintetizează principalele constatări din fiecare capitol, evidențiind explorarea tezei privind impactul transformării digitale asupra domeniului contabil. Rezultatele fiecărui capitol oferă perspective esențiale, abordând competențele, percepțiile și adoptarea tehnologică necesare în contabilitate. Împreună, aceste constatări ilustrează modul în care tehnologiile emergente modelează profesia, cu implicații pentru educatori, practicieni și factorii de decizie politică.

5.1 Rezultate Principale ale Capitolului 1

Constatăriile din Capitolul 1 sunt extrase dintr-o detaliată Revizuire Structurată a Literaturii (SLR), concepută pentru a investiga evoluția cercetărilor privind tehnologiile digitale în contabilitate, pentru a identifica aspectele de interes și criticile esențiale și pentru a înțelege influența acestor tehnologii asupra activității contabililor. Revizuirea abordează trei întrebări centrale de cercetare, fiecare dezvăluind perspective distincte, dar interconectate.

Prima întrebare de cercetare investighează traiectoria istorică a cercetărilor privind tehnologiile digitale în contabilitate. Rezultatele arată că interesul academic în acest domeniu s-a intensificat în ultimul deceniu, în principal datorită progreselor în tehnologii cheie precum Inteligența Artificială (IA), Blockchain, Analiza Big Data și Cloud Computing. Studiile timpurii s-au concentrat în principal pe modul în care aceste instrumente pot optimiza eficiența operațională prin automatizarea sarcinilor contabile de rutină, reducând astfel erorile umane și accelerând fluxurile de lucru. Pe măsură ce tehnologia a avansat, temele de cercetare s-au extins dincolo de automatizare, incluzând aplicații strategice precum analiza predictivă, raportarea în timp real și o securitate a datelor îmbunătățită.

Progresia studiilor în acest domeniu evidențiază o schimbare în perspectiva academică: instrumentele digitale nu mai sunt privite doar ca ajutoare operaționale, ci ca active strategice capabile să transforme rolurile contabililor și să îmbunătățească procesele decizionale. Această schimbare subliniază necesitatea profesioniștilor să adopte nu doar competențe digitale, ci și o mentalitate care aliniază utilizarea tehnologiei cu obiectivele de afaceri mai ample. Cartografierea evoluției cercetării oferă o bază pentru înțelegerea factorilor care conduc transformarea digitală în contabilitate și a cerințelor emergente pe care aceasta le impun practicienilor.

A doua întrebare de cercetare examinează domeniile de interes și criticile din literatura contabilă referitoare la impactul tehnologiilor digitale, structurate pe cinci categorii principale: Metodologia de Cercetare, Domeniile Contabile, Jurisdicția, Zona Geografică și Tehnologia Digitală. Literatura include diverse abordări metodologice, recenziile de literatură fiind cele mai comune dintre cele 180 de lucrări, evidențiind un interes academic puternic pentru sintetizarea constatărilor privind impactul tehnologiei digitale în contabilitate. Studiile empirice, precum studiile de caz și chestionarele, sunt mai puțin frecvente, indicând o lacună în cercetarea orientată spre practică, care implică direct schimbările din industrie.

În cadrul sectoarelor contabile, atenția se concentrează în principal pe contabilitatea de gestiune și financiară, auditul financiar și auditul intern. Studiile de contabilitate de gestiune explorează modul în care tehnologiile digitale îmbunătățesc procesele interne și luarea deciziilor, în timp ce cercetările de contabilitate financiară subliniază transparența și conformitatea îmbunătățite. Studiile legate de audit arată un interes semnificativ pentru rolul tehnologiei în asigurarea traseelor de audit (Blockchain) și în obținerea perspectivelor predictive (IA). Majoritatea studiilor au o perspectivă internațională sau globală, semnalând un interes larg pentru tehnologiile digitale în contabilitate. Deși unele grupuri de studii se concentrează pe regiuni specifice, în special Europa și, într-o măsură mai mică, SUA, studiile regionale rămân limitate. Acest lucru sugerează că, deși tehnologiile digitale au potențial global, adoptarea lor este încă într-un stadiu incipient în multe regiuni, necesitând cercetări suplimentare la nivel local.

În ceea ce privește tehnologiile digitale cercetate, literatura pune un accent deosebit pe Blockchain, IA, Big Data și Cloud Computing, Securitatea Cibernetică fiind de asemenea, discutată. Preocupările legate de securitatea cibernetică rămân totuși semnificative, întrucât adoptarea digitală introduce noi vulnerabilități. Criticile din literatură evidențiază rata lentă de adoptare în rândul IMM-urilor de contabilitate din cauza resurselor limitate, precum și problemele etice legate de biasul IA, fiabilitatea deciziilor și confidențialitatea Blockchain. Constatările sugerează un peisaj complex de oportunități și provocări în integrarea tehnologiilor digitale în

contabilitate, cu necesitatea unor resurse accesibile, a unor standarde internaționale și a unei formări cuprinzătoare pentru a sprijini adoptarea responsabilă a tehnologiilor în întreaga profesie.

A treia întrebare de cercetare explorează modul în care tehnologiile digitale emergente influențează munca contabililor, atât ca instrumente individuale, cât și ca părți integrate ale unui ecosistem tehnologic. IA și Analiza Big Data au transformat semnificativ contabilitatea prin facilitarea procesării volumelor mari de date pentru concluzii în timp real, bazate pe date, permițând astfel contabililor să adopte roluri mai strategice în cadrul organizațiilor. Analiza predictivă derivată din Big Data, de exemplu, sprijină luarea deciziilor proactive prin previzionarea tendințelor financiare, în timp ce capacitățile de analiză ale IA simplifică verificările de conformitate și îmbunătățesc detectarea erorilor. Blockchain a avut, de asemenea, un impact semnificativ asupra practicilor contabile, în special în audit și verificarea tranzacțiilor, unde capacitatea sa de a furniza înregistrări imuabile și transparente a ridicat standardele de responsabilitate și nivelul de încredere.

Cu toate acestea, rezultatele evidențiază că utilizarea combinată a acestor tehnologii, mai degrabă decât aplicațiile lor individuale, prezintă provocări considerabile. Integrarea IA, Big Data, Blockchain și Cloud Computing într-un sistem coerent necesită gestionarea problemelor de interoperabilitate, guvernanta a datelor și scalabilitate. Fără un cadru structurat pentru integrare, organizațiile pot întâmpina dificultăți în valorificarea întregului potențial al acestor instrumente. Această provocare subliniază necesitatea unor competențe digitale adaptabile în rândul forței de muncă contabile și a implementării unor practici de guvernanta digitală standardizate de către firmele de contabilitate. Constatările accentuează faptul că profesioniștii trebuie să fie pregătiți nu doar să utilizeze aceste tehnologii eficient, ci și să gestioneze interdependențele lor complexe, asigurându-se că acestea contribuie pozitiv la obiectivele organizaționale.

Prin urmare, rezultatele din Capitolul 1 dezvăluie că tehnologiile digitale redefinească profesia contabilă, mutând accentul de la manipularea manuală a datelor la luarea deciziilor strategice, bazate pe date. Traectoria cercetării evidențiază un domeniu în schimbare dinamică, cu un accent tot mai mare pe rolul instrumentelor digitale în augmentarea, și nu doar sprijinirea, funcțiilor contabile. Cu toate acestea, provocările precum considerentele etice, securitatea datelor și adoptarea lentă în practici cu resurse limitate, cer o abordare echilibrată care să alinieze adoptarea tehnologică cu cadrele etice, operaționale și de reglementare.

Revizuirea literaturii subliniază necesitatea esențială ca profesioniștii contabili să dezvolte competențe digitale care să depășească alfabetizarea digitală de bază. Abilitățile de analiză a datelor, securitatea cibernetică și etica digitală sunt esențiale pentru a naviga într-un ecosistem în care IA, Blockchain, Big Data și Cloud sunt din ce în ce mai interconectate.

În plus, literatura solicită reforme în educația contabilă pentru a alinia programele de studiu cu cerințele digitale ale profesiei. Doar printr-o abordare holistică, multidimensională a adoptării tehnologiei, care cuprinde standarde profesionale, practici organizaționale și fundamente educaționale, profesia contabilă poate valorifica pe deplin oportunitățile oferite de transformarea digitală, abordând în același timp provocările pe care le implică.

5.2 Rezultate Principale ale Capitolului 2

Capitolul 2 oferă o analiză empirică a nivelurilor de competență digitală în cadrul profesiei contabile, concentrându-se pe Practicile Contabile Mici și Mijlocii (IMM-uri de contabilitate) și pe studenții la contabilitate, în calitate de viitori profesioniști. Capitolul abordează competențele digitale în schimbare necesare pentru adaptarea la un peisaj contabil condus de tehnologie, evaluând maturitatea digitală actuală prin chestionare completate de 160 de profesioniști din IMM-uri de contabilitate și 161 de studenți la contabilitate, oferind perspective asupra pregătirii digitale în cadrul acestor grupuri.

Prima arie de focalizare evaluează nivelurile de maturitate a competenței digitale ale IMM-urilor de contabilitate, folosind un chestionar structurat, bazat pe cadrul Modelului de Maturitate a Competenței Digitale (DCMM). Constatările arată că, în general, maturitatea digitală a acestor IMM-uri este limitată, majoritatea firmelor operând la un nivel de bază. Acest nivel se caracterizează prin utilizarea unor instrumente esențiale precum emailul, procesarea de texte și foi de calcul, în timp ce nivelurile mai avansate de maturitate digitală (care necesită instrumente precum software bazat pe IA, platforme de analiză a datelor și Blockchain) sunt mai puțin comune. Această maturitate digitală limitată în rândul IMM-urilor evidențiază etapele variate de adoptare a tehnologiei în acest sector, cu doar câteva firme demonstrând pregătirea de a integra soluții digitale avansate. Teoria DOI este utilizată pentru a grupa IMM-urile în categorii de adoptatori (Inovatori, Adoptatori Timpurii, Majoritate Timpurie, Majoritate Târzie Și Reticenți), arătând că o mare parte dintre IMM-uri se încadrează în categoriile de Majoritate Târzie sau Reticenți, din cauza unor bariere precum constrângerile financiare, lipsa unei viziuni strategice și sprijinul IT insuficient. Aceste constatări subliniază necesitatea unor măsuri țintite, inclusiv granturi sponsorizate de guvern sau industrie și programe de formare accesibile, pentru a spori maturitatea digitală și competitivitatea IMM-urilor de contabilitate.

A doua arie examinează competența digitală în rândul studenților la contabilitate, folosind cadrul DigComp 2.2, care evaluează abilități precum procesarea informațiilor, crearea de conținut, comunicarea și rezolvarea problemelor. Rezultatele arată că, deși studenții dețin o alfabetizare

digitală de bază, există lacune notabile în competențele specializate cruciale pentru rolurile moderne în contabilitate, cum ar fi analiza datelor, securitatea cibernetică și utilizarea software-ului bazat pe Cloud. Analiza aplică, de asemenea, teoria DOI, clasificând studenții în principal în categoria de Majoritate Timpurie, cu doar un număr mic calificându-se drept Inovatori sau Adoptatori Timpurii. Această clasificare sugerează că studenții sunt conștienți de tehnologiile avansate, precum IA și Blockchain, dar au experiență practică limitată cu aceste instrumente, indicând o nealiniere între curriculumul academic și nevoile industriei. Aceste lacune subliniază importanța revizuirii programelor academice pentru a include expunerea practică la tehnologii emergente și instrumente digitale specializate.

O analiză comparativă relevă provocări distincte pentru IMM-uri și studenți în realizarea pregătirii digitale. În timp ce IMM-urile se confruntă cu limitări structurale și financiare, studenții se confruntă cu lacune în pregătirea lor educațională, creând o deconectare între competențele digitale predate și cele cerute de industrie. Constatările sugerează o abordare mai integrată în dezvoltarea competențelor digitale, ce necesită colaborarea între instituțiile educaționale, organismele profesionale și factorii din industrie pentru a cultiva un set de competențe robust și relevant pentru industrie, în rândul profesioniștilor contabili. Pentru ambele grupuri ar fi benefică formarea specifică în analiza datelor, securitatea cibernetică și softuri avansate de contabilitate. Pentru IMM-uri, dezvoltarea maturității digitale depinde de accesul crescut la instrumente digitale accesibile și formare, în timp ce pentru studenți, sunt necesare reforme curriculare pentru a acoperi golul de pregătire digitală și pentru a asigura că absolvenții sunt bine pregătiți pentru un mediu contabil avansat din punct de vedere tehnologic.

5.3 Rezultate Principale ale Capitolului 3

Capitolul 3 investighează percepțiile asupra transformării digitale în rândul profesioniștilor contabili și al studenților, dezvăluind provocări distincte, oportunități și niveluri variate de pregătire pentru adoptarea noilor tehnologii. Bazându-se pe Modelul de Acceptare a Tehnologiei 2 (TAM2) și utilizând Metodologia Gioia, această cercetare dezvoltă un cadru personalizat pentru fiecare grup, identificând teme critice care influențează adoptarea digitală în profesia contabilă. Concluziile obținute de la profesioniștii contabili sunt rezultatul celor 10 interviuri realizate, rezultatele de la studenți, fiind obținute prin patru focus grupuri (cu aproape 80 de participanți) și un chestionar distribuit (cu 168 de răspunsuri), ce oferă împreună o perspectivă detaliată asupra modului în care tehnologiile digitale sunt percepute și abordate în acest domeniu.

Pentru profesioniștii contabili, metodologia Gioia dezvăluie patru teme principale care influențează abordarea lor față de transformarea digitală: Factori Comportamentali, Factori Interni, Factori Externi și Factori Educaționali. Factorii comportamentali, inclusiv vârsta, mentalitatea și experiența anterioară cu tehnologia, influențează puternic ușurința de utilizare și confortul cu instrumentele digitale. Profesioniștii mai tineri, cei cu o mentalitate orientată spre creștere și cei cu experiențe pozitive anterioare în utilizarea tehnologiei, tind să fie mai deschiși la adoptarea instrumentelor digitale, sporindu-și atât percepția asupra ușurinței de utilizare, cât și încrederea în navigarea mediilor digitale. În plus, resursele din cadrul firmelor, cum ar fi sprijinul financiar, capitalul uman și diversitatea portofoliului de clienți, joacă un rol esențial în modelarea relevanței și calității adoptării tehnologiei. Firmele cu resurse suficiente sunt mai bine poziționate pentru a investi în instrumente de calitate care sprijină relevanța muncii și îmbunătățesc calitatea rezultatelor, mai ales atunci când cerințele clienților determină o adoptare voluntară.

Mai mult, percepțiile profesioniștilor asupra instrumentelor digitale sunt modelate de factori externi, inclusiv progresele tehnologice, schimbările de reglementare și finanțările disponibile. Deși progresul tehnologic crește percepția utilității, cerințele de reglementare creează o presiune normativă de a adopta instrumente conforme și de încredere, consolidând o abordare precaută față de adoptarea digitală. Oportunitățile de finanțare externă întăresc percepția utilității instrumentelor avansate, mai ales într-o profesie puternic reglementată precum contabilitatea. Factorii educaționali, cum ar fi învățarea continuă oferită de universități, organisme profesionale și educația financiară, se dovedesc esențiali pentru dezvoltarea pregătirii digitale. Universitățile oferă competențe digitale de bază, organismele profesionale sprijină dezvoltarea continuă, iar resursele de educație financiară permit utilizarea eficientă a tehnologiei, integrând în final competențele digitale cu abilitățile analitice critice apreciate în domeniu.

Pentru studenții la contabilitate, metodologia Gioia identifică patru teme centrale care reflectă perspectiva lor unică în calitate de viitori profesioniști: Abilitarea Tehnologică, Modernizarea Educațională, Oportunitățile de Angajare și Evoluția Profesională. Studenții văd instrumentele digitale ca fiind vitale pentru creșterea eficienței și gândirii strategice, percepend instrumente precum automatizarea și analiza datelor ca fiind atât intuitive, cât și esențiale pentru succesul academic și profesional. Această percepție puternică asupra ușurinței de utilizare și a utilității subliniază convingerea lor că stăpânirea instrumentelor digitale poate îmbunătăți acuratețea și performanța în viitoarele lor roluri. Pe lângă aceasta, studenții subliniază importanța programelor de studiu care integrează instrumentele digitale cu experiențele practice, evidențiind relevanța acestor abilități pentru aspirațiile lor de carieră. Dezvoltarea unor astfel de competențe

este așteptată să se alinieze îndeaproape cu responsabilitățile lor viitoare, pregătindu-i să desfășoare o muncă de înaltă calitate care să corespundă standardelor din lumea reală.

Motivați de obiectivele de angajare, studenții adesea își asumă inițiativa de a învăța independent instrumentele digitale, recunoscând că aceste competențe sunt esențiale pentru a obține poziții pe o piață a muncii competitivă. Așteptările industriei joacă un rol semnificativ în acest context, deoarece studenții sunt motivați să dobândească abilități care se aliniază cu cerințele angajatorilor. Prin experiențe practice, aceștia observă direct avantajele oferite de tehnologiile digitale, consolidându-și avantajul competitiv. În plus, studenții văd aceste tehnologii ca fiind esențiale pentru adaptarea la evoluția rolului de contabil și pentru îmbunătățirea imaginii lor profesionale. Experiențele lor din timpul studiilor și stagiilor de practică le dezvoltă pregătirea pentru a face față cerințelor în schimbare ale industriei, legând competențele digitale de ușurința utilizării și de consolidarea reputației profesionale în pregătirea pentru o profesie digitalizată.

Comparând cadrele Gioia pentru profesioniști și studenți, apar atât teme comune, cât și contrastante în viziunea lor asupra transformării digitale. Deși ambele grupuri recunosc eficiența și potențialul tehnologiilor digitale, motivațiile și provocările lor variază. Profesioniștii se concentrează pe echilibrarea competențelor digitale cu abilitățile analitice într-un mediu în care resursele sunt limitate, în timp ce studenții sunt mai entuziasmați, fiind motivați de alinierea carierei și de pregătirea practică. Cadrele dezvoltate prin Metodologia Gioia oferă o perspectivă specifică profesiei asupra modului în care transformarea digitală se desfășoară diferit pentru fiecare grup, oferind o înțelegere mai profundă a căilor alese spre pregătirea digitală.

Constatările din Capitolul 3 subliniază importanța dezvoltării profesionale și a reformei educaționale. Pentru profesioniști, sprijinul structurat care integrează competențele digitale cu abilitățile tradiționale este esențial pentru adaptarea la o industrie în evoluție. Pentru studenți, este necesară o reformă clară a curriculumului, care să echilibreze cunoștințele teoretice cu aplicațiile practice din lumea reală, pregătindu-i pentru rolurile viitoare într-un mediu de lucru digitalizat. Aliniind componentele TAM2, cum ar fi utilitatea percepută și ușurința de utilizare, cu perspectivele extrase din cadrele Gioia, acest studiu pledează pentru o abordare holistică a transformării digitale, ce pregătește profesia contabilă să adopte progresele tehnologice, păstrând totodată valorile și abilitățile de bază.

6. Concluziile Tezei

Integrarea tehnologiilor digitale avansate, precum Big Data, Cloud Computing, Inteligența Artificială, Blockchain și Securitatea Cibernetică, a condus la schimbări profunde în practicile contabile, marcând „transformarea digitală a profesiei contabile”. Această teză de doctorat examinează în mod cuprinzător această transformare, concentrându-se pe dezvoltarea cercetării, competențele digitale și perspectivele profesioniștilor și studenților contabili.

Concluziile acestei cercetări sintetizează constatările din toate capitolele tezei, reflectând provocările și oportunitățile pe care tehnologiile emergente le aduc în domeniul contabil. Rezultatele conduc la formularea unor recomandări pentru firmele de contabilitate, educatori și organisme de reglementare pentru a naviga eficient procesul digitalizării. De asemenea, teza contribuie semnificativ la corpul existent de literatură academică, evidențiind atât aspectele teoretice, cât și cele practice ale transformării digitale. Teza menționează, de asemenea, originalitatea cercetării, recunoscând totodată limitările acesteia și propunând direcții viitoare de cercetare.

În ceea ce privește stadiul literaturii academice, revizuirea structurată a literaturii din această teză oferă o privire de ansamblu extinsă asupra transformării digitale în contabilitate, concentrându-se pe adoptarea Cloud Computing, Big Data, Blockchain, IA și Securitatea Cibernetică. Aceste tehnologii remodelează contabilitatea tradițională, stimulând eficiența și inovația, dar dezvăluind și lacune critice în literatura existentă.

Această revizuire arată o trecere de la practicile contabile convenționale la abordări conduse de tehnologie, accentuând automatizarea, acuratețea datelor și îmbunătățirea procesului decizional. Cu toate acestea, sunt esențiale studii empirice suplimentare privind adoptarea digitală în domeniul contabil, în special în diferite regiuni și dimensiuni ale firmelor, pentru a extinde înțelegerea globală a acestei transformări.

O tematică centrală a acestei cercetări este **evaluarea nivelurilor de maturitate a competențelor digitale** în rândul practicilor contabile mici și mijlocii (IMM-uri de contabilitate) și al studenților la contabilitate. În IMM-urile de contabilitate, competențele digitale variază semnificativ, unele firme adoptând activ tehnologii digitale, iar altele rămânând în urmă din cauza resurselor limitate. Această divergență subliniază necesitatea unor inițiative de formare specifice pentru a ajuta toate firmele să se adapteze eficient. Pentru studenții la contabilitate, deși există o pregătire digitală generală evidentă, rămân lacune în domenii precum securitatea cibernetică și analiza avansată a datelor. Abordarea acestor lacune în curriculumul educațional va asigura că studenții sunt pregătiți să răspundă cerințelor unei profesii din ce în ce mai digitalizate. Această teză oferă, de asemenea, perspective valoroase asupra **percepțiilor profesioniștilor contabili și ale studenților** cu privire la transformarea digitală.

Profesioniștii văd progresele tehnologice ca oportunități de a trece de la sarcini de rutină la roluri strategice, deși unii își exprimă îngrijorarea cu privire la necesitatea învățării continue și a adaptării la schimbările tehnologice rapide. Pe de altă parte, studenții îmbrățișează în general tehnologiile digitale cu entuziasm, considerându-le esențiale pentru pregătirea lor profesională. Aceste perspective subliniază importanța evoluției abordărilor educaționale pentru a include pregătirea practică digitală, reducând decalajul dintre cunoștințele academice și cerințele locului de muncă.

Transformarea digitală a contabilității aduce atât provocări, cât și oportunități. Provocările includ o divizare digitală între generații și competențe, ritmul rapid al dezvoltării tehnologice și preocupările sporite privind securitatea datelor. Abordarea acestor probleme necesită un angajament continuu pentru învățare și adaptare în cadrul firmelor, alături de măsuri solide de securitate cibernetică pentru protejarea datelor financiare. Ca oportunități, tehnologiile digitale eficientizează procesele, îmbunătățesc calitatea serviciilor și permit contabililor să îndeplinească activități cu valoare adăugată mai mare, cum ar fi analiza financiară și roluri consultative, sporindu-le contribuția la succesul și sustenabilitatea afacerilor.

Rezultatele acestei teze au implicații practice semnificative pentru profesia contabilă, în special pentru instituțiile de învățământ, IMM-urile de contabilitate și organizațiile profesionale implicate în transformarea digitală. Identificând provocările și lacunele specifice în competențele digitale, **constatările ghidează recomandări concrete** care pot ajuta la reducerea diferenței actuale dintre potențialul tehnologic și pregătirea practică.

Pentru **firmele de contabilitate**, adoptarea transformării digitale necesită investiții semnificative în infrastructura tehnologică, inclusiv software, soluții cloud și securitate cibernetică. În acest context, firmele sunt încurajate să implementeze programe de formare continuă pentru a menține contabilii la curent cu cele mai recente tendințe din industrie, promovând o cultură a locului de muncă care sprijină inovația și adaptabilitatea. Liderii firmelor ar trebui, de asemenea, să stimuleze angajații să exploreze noi tehnologii și fluxuri de lucru, promovând astfel un mediu propice îmbunătățirii continue.

Pe măsură ce digitalizarea schimbă rolurile din contabilitate spre funcții strategice și consultative, **profesioniștii contabili** trebuie să investească în dezvoltarea competențelor digitale, în special în analiza datelor, Blockchain și IA. Învățarea continuă, fie prin educație formală, fie prin auto-educație, va permite profesioniștilor să rămână la curent cu progresele tehnologice și să-și mențină avantajul competitiv. De asemenea, profesioniștii sunt încurajați să experimenteze activ cu noi instrumente digitale care automatizează sarcinile de rutină, eliberându-le timpul pentru a se concentra pe responsabilități mai strategice.

Universitățile și alte organisme educaționale joacă un rol crucial în pregătirea studenților pentru o profesie contabilă digitalizată. Această teză sugerează că programele de contabilitate ar trebui actualizate pentru a încorpora formarea practică digitală, reducând decalajul dintre învățarea teoretică și aplicarea practică. Colaborările cu profesioniștii din industrie pot oferi studenților perspective din lumea reală asupra tehnologiilor digitale utilizate în contabilitate. Astfel de parteneriate, inclusiv prelegeri ale invitaților, stagii de practică și proiecte de cercetare comune, vor contribui la alinierea programelor academice cu așteptările industriei.

Această teză contribuie semnificativ la corpusul existent al literaturii de specialitate despre transformarea digitală în contabilitate. Prin oferirea de dovezi empirice privind nivelurile de adoptare a tehnologiei și maturitatea digitală în rândul IMM-urilor de contabilitate și al studenților, teza umple un gol în cercetările actuale care s-au concentrat predominant pe implicațiile teoretice, fără validare empirică aprofundată. În plus, integrarea de multiple perspective (profesioniști contabili și studenți) oferă o viziune cuprinzătoare asupra modului în care transformarea digitală este percepută și experimentată în domeniu, depășind aspectele izolate ale adopției digitale.

Această cercetare pune sub semnul întrebării mai multe viziuni convenționale din profesia contabilă referitoare la transformarea digitală. De exemplu, presupunerea larg răspândită că adoptarea digitală este în mod inerent benefică trece cu vederea riscurile potențiale generate de dependența excesivă de automatizare, în special erodarea abilităților critice de contabilitate. Deși tehnologia îmbunătățește fără îndoială eficiența și reduce erorile, ea schimbă și rolul contabilului de la procesarea manuală la supraveghere și analiză, ceea ce necesită investiții continue în etica digitală și raționamentul analitic. Această schimbare impune regândirea competențelor de bază ale profesiei, îmbinând abilitățile digitale cu judecata și scepticismul fundamental care au definit standardele contabile de-a lungul timpului.

De asemenea, constatările provoacă viziunea conform căreia adoptarea târzie a tehnologiei în contabilitate semnalează rezistență la schimbare. Cercetarea sugerează, în schimb, că această abordare prudentă poate fi o decizie strategică bazată pe angajamentul profesiei față de fiabilitate și acuratețe. Acest model de adoptare conservator subliniază necesitatea unei înțelegeri mai nuanțate a transformării digitale în contabilitate, recunoscând că în anumite profesii, adoptarea măsurată a noilor tehnologii poate fi un avantaj, nu o limitare. Teza pledează pentru o abordare echilibrată care respectă valorile fundamentale ale profesiei, adaptându-se în același timp potențialului transformator al tehnologiilor digitale, promovând în final un cadru de competențe digitale care se aliniază atât cerințelor tradiționale, cât și celor moderne din contabilitate.

Originalitatea acestei teze este evidențiată de explorarea transformării digitale în cadrul profesiei contabile, cu focus pe impactul combinat al tehnologiilor emergente. Spre deosebire de studiile anterioare care au examinat adesea aceste tehnologii în mod izolat, această cercetare evaluează o gamă de inovații precum: Cloud Computing, Big Data, Blockchain, IA, Securitatea Cibernetică și influența lor colectivă asupra practicilor contabile. Această perspectivă cuprinzătoare contribuie la discursul academic actual și anticipează provocările viitoare ale industriei. Un aspect unic al acestei cercetări este accentul pe competențele digitale în rândul IMM-urilor de contabilitate și al studenților la contabilitate, un domeniu adesea insuficient explorat al transformării digitale. Prin analiza nivelurilor actuale de maturitate digitală, teza identifică lacune semnificative care necesită soluționare pentru a pregăti atât contabilii actuali, cât și pe cei viitori. Aceste constatări au implicații pentru strategiile educaționale și dezvoltarea profesională, oferind soluții practice relevante pentru un mediu de lucru tot mai digitalizat.

Această teză se remarcă, de asemenea, prin integrarea a diferite cadre teoretice și metodologii, inclusiv Modelul de Acceptare a Tehnologiei 2 (TAM2), teoria Difuziei Inovațiilor (DOI), o Revizuire Sistematică a Literaturii (SLR) și Metodologia Gioia. Această combinație oferă o analiză multidimensională a modului în care transformarea digitală este percepută și adoptată în profesia contabilă, depășind studiile unidimensionale tipice. Incluziunea perspectivelor IMM-urilor de contabilitate, ale profesioniștilor și studenților adaugă profunzime suplimentară. Această abordare relevă experiențe și răspunsuri variate la transformarea digitală, evidențiind provocări și oportunități pentru segmentele diferite din domeniu. Astfel, originalitatea tezei se reflectă în abordarea holistică a transformării digitale în contabilitate, îmbinând perspectivele teoretice și practice, evaluând colectiv tehnologiile și accentuând competențele digitale, încurajând conexiunile dintre instituțiile educaționale, organismele profesionale și firmele de contabilitate. Metodologiile diverse și perspectivele multiple ale părților interesate, oferă o analiză cuprinzătoare care sprijină studiile viitoare și strategiile acționabile în domeniu.

Teza recunoaște câteva limitări care informează direcțiile de cercetare viitoare. O limitare cheie este focalizarea geografică pe România, ce poate restricționa generalizarea constatărilor la alte regiuni. Studiile viitoare ar trebui să extindă această cercetare pentru a cuprinde o arie geografică mai largă, pentru a surprinde variațiile influențate de diferite contexte de reglementare, economice și culturale. Cercetarea examinează în principal cinci tehnologii (Blockchain, IA, Big Data, Cloud Computing și Securitatea Cibernetică) care au un impact semnificativ asupra contabilității. Totuși, domeniul este influențat și de alte tehnologii emergente, precum Internetul Lucrurilor (IoT), Învățarea Automată (ML) și Automatizarea Proceselor Robotizate (RPA).

Investigațiile viitoare ar trebui să includă aceste aspecte pentru a oferi o înțelegere mai cuprinzătoare a peisajului transformării digitale. În plus, examinarea relației dintre competențele digitale și cadrele de reglementare ar putea oferi observații despre cum pot reglementările să faciliteze sau să împiedice adoptarea digitală. În cele din urmă, ritmul rapid al schimbărilor tehnologice poate afecta aplicabilitatea constatărilor actuale, fiind necesară o cercetare continuă pentru a ține pasul cu progresele și a asigura relevanța și aplicabilitatea observațiilor.

În concluzie, această teză introduce un cadru cuprinzător care integrează aspectele tehnologice, practice, educaționale și perceptuale al fenomenului de transformare digitală a profesiei contabile, oferind o perspectivă holistică, adesea absentă în literatura actuală. Acest cadru servește ca bază pentru studii viitoare care își propun să exploreze mai profund interacțiunile dintre aceste dimensiuni. În plus, prin validarea empirică a conceptelor teoretice din cercetările anterioare, teza consolidează dovezile care susțin impactul tehnologiei digitale asupra domeniului contabil, sporind credibilitatea constatărilor sale. Cercetarea oferă, de asemenea, recomandări practice pentru profesioniștii contabili, firme și educatori cu privire la modul de a transforma provocările impuse de transformarea digitală în oportunități de inovație și creștere. Aceste recomandări pot informa noi politici și strategii educaționale, contribuind la asigurarea faptului că profesia contabilă rămâne adaptabilă și competitivă în fața progreselor tehnologice.

În cele din urmă, semnificația acestei cercetări constă în capacitatea sa de a ghida industria contabilă prin complexitatea procesului de transformare digitală. Prin umplerea lacunelor din literatura actuală și sugerarea unor pași acționabili, această teză contribuie la discuțiile în desfășurare despre viitorul profesiei contabile într-o eră a schimbărilor digitale rapide. Teza accentuează ideea că viitorul profesiei contabile constă în capacitatea sa de a se adapta, inova și de a integra tehnologiile digitale emergente. Profesioniștii contabili și studenții trebuie să continue să-și dezvolte competențele digitale și să îmbrățișeze învățarea continuă pentru a răspunde cerințelor unui mediu de lucru digitalizat. Concentrându-se pe practici etice, colaborare și adaptabilitate, profesia contabilă poate transforma provocările digitale în oportunități de creștere, asigurându-și în final relevanța și succesul într-o lume din ce în ce mai condusă de tehnologie.